

Orchesia fasciata

Gulbandad brunbagge

Skalbaggar, Tenebrionoidea (olikfotade baggar m.fl.)

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2ab(iii,iv)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Melandryidae (brunbaggar),
Släkte: *Orchesia*, **Art:** *Orchesia fasciata* - gulbandad brunbagge (Illiger, 1798) **Synonymer:**

Kännetecken

En 3-4,5 mm lång skalbagge med långsträckt, brokig kropp. Arten är mörkbrun med täckvingarna försedda med ljusgula band varav ett ligger vid basen, ett vid mitten samt en rund fläck vid spetsen av täckvingarna. Antennerna är korta medan benen är mera påfallande i och med att bakbenen är mycket kraftigt byggda och försedda med långa sporrar. Med hjälp av bakbenen kan arten ta långa hopp.

Utbredning och status

Utbredd från Skåne till Lule lappmark, främst i norra Sverige. Känd från de övriga nordiska länderna och Baltikum. Världsbredningen sträcker sig från Nord- och Mellaneuropa österut till östra Ryssland.

Ekologi

Larvutvecklingen sker under mycelhaltig bark och i vitrötad barr- och lövträdsved. Främst i liggande, döda granstammar i fuktigt och skuggigt läge, angripna av violticka (*Trichaptum abietinum*). Arten är även påträffad på tall, björk, asp, lind, al, bok, avenbok, ek och alm. Skalbaggarna kläcks i juli och övervintrar.

Hot

Slutavverkning är förödande för arten. Även gallring inverkar starkt negativt eftersom man därvid ofta tar tillvara liggande stammar så att substrattillgången minskar. Vidare leder gallring till uttorkning, vilket försämrar förutsättningarna för utvecklingen av vedsvampar.

Åtgärder

Liggande, svampbevuxna stammar bör lämnas kvar och gallring undvikas - främst i skogsbestånd med riklig förekomst av violticka men även generellt i tät, fuktig skog - till exempel längs bäckdråg. Därigenom gynnar man inte bara denna art utan även många andra med ett likartat levnadssätt.

Litteratur

- Andersson, B. 1994. Inventering av skalbaggsfaunan i områdena Bjärssjön, Grytsjön, Hinshult, Hultebräan, Millemåla, Mjöshyltan, Stensjön, Vackerslätt. Nybro kommun, 1994.
- Baranowski, R. 1975. Några bidrag till kännedomen om coleopterfaunan vid nedre Dalälven. 1. *Ent. Tidskr.* 96: 97–115.
- Baranowski, R. 1980. Entomologisk inventering av Birtjärnsberget i Vansbro kommun sommaren 1978. *Information från länsstyrelsen i Kopparbergs län.* 1980:5.
- Leiler, T.-E. 1947. Bidrag till kännedomen om svenska coleopterers utbredning och levnadssätt. *Opusc. Ent.* 12: 158.
- Lundberg, S. 1956. Iakttagelser över skalbaggar från Norrbotten. *Ent. Tidskr.* 77: 181–186.
- Lundberg, S. 1989. Sällsynta skalbaggar från gammal granskog i Blåkölen-reservatet i Norrbotten. *Ent. Tidskr.* 110: 139–144.
- Nilsson, S. G. & Baranowski, R. 1993. Skogshistorikens betydelse för artsammansättning av vedskalbaggar i urskogsartad blandskog. *Ent. Tidskr.* 114: 133–146.
- Palm, T. 1946. Coleopterfaunan i jämtländsk lavgranskog. I. Träd- och trädsvampfaunan. *Ent. Tidskr.* 67: 109–139.
- Palm, T. 1950. Die Holz- und Rinden-Käfer der nordschwedischen Laubbäume. *Meddelanden från Statens Skogsforskningsinstitut* 40:2.
- Palm, T. 1953. Anteckningar om svenska skalbaggar. VII. *Ent. Tidskr.* 74: 8–23.
- Palmqvist, S. 1952. Några iakttagelser över fortplantningsbiologien hos *Melasis buprestoides* L. (Col. Eucnemidae). *Opusc. Ent.* 17: 71–75.
- Pettersson, Roger. 1981. Entomologisk undersökning av urskogen på Vändåtberget. Biologisk grundutbildning, rapportserie 1981:5
- Saalas, U. 1923. Die Fichtenkäfer Finlands. 2 delar. Finska Vetenskapliga Akademien, Helsingfors.
- Widgren, Åke. 1990. Göholm. Naturvärden och markhistoria. Länsstyrelsen i Blekinge län.
- Wikars, L.-O. & Ås, Stefan. 1991. Hotade vedinsekter i fem lövbrännor i norra Hälsingland. Länsstyrelsen i Göteborg 1991:7.

Författare

Stig Lundberg 1997. Rev. Bengt Ehnström 2000. © ArtDatabanken, SLU 2006.